

Olje- og energidepartementet
Postboks 8148 Dep
0033 Oslo

Sted:
Trondheim

Dato
12. mai 2014

Attn.

Vår ref. 14/00718-1
Deres ref. Per Håkon Høisveen

Elsertifikatsystemet – høringsuttalelse om kontrollstasjon 2015

Det vises til høringsbrev av 11.02.14 angående NVEs grunnlagsrapport for kontrollstasjon under elsertifikatordningen.

Høringsuttalelsen gis på vegne av NTE Energi AS (NTE), Sarepta Energi AS (Sarepta) og TrønderEnergi Kraft AS (TEK).

Like rammevilkår for Norge og Sverige

Elsertifikatordningen hensikt er å øke investeringene i ny fornybar produksjon på en teknologinøytral og samfunnsøkonomisk optimal måte. Hittil har ordningen sørget for stor økning av ny fornybar produksjon i Sverige mens økningen har vært svært begrenset i Norge. Hovedårsaken til dette er forskjellige rammevilkår i Norge og Sverige. De viktigste forskjellene er:

- Skatter og avgifter der det generelle nivået er vesentlig lavere i Sverige. Dette gjelder vindkraft og spesielt vannkraft som pålegges grunnrenteskatt i Norge.
- Avskrivningsregler der Sverige har vesentlig raskere avskrivning enn Norge
- Spesielle støtteordninger i Sverige som gir
 - Eiere av vindkraft fritak for elavgift på kraft de produserer og som de bruker selv
 - Småskala kraftproduksjon som solkraft vesentlig støtte utenfor elsertifikatordningen

NTE, Sarepta og TEK ser med bekymring på at slike ulikheter i rammevilkår hindrer en kostnadseffektiv utbygging av ny fornybar kraft innenfor elsertifikatordningen. Selv om dette er nasjonale anliggender, som ligger utenfor kontrollstasjonens mandat og delvis under andre departement enn OED, ber vi med dette om at OED snarest engasjerer seg i saken og iverksetter tiltak som kan rette opp disse skjevhetene.

Bekymring for stort kraftoverskudd i Norge og Sverige

Elsertifikatordningens mål er 26,4 TWh ny fornybar kraft i Norge og Sverige innen utgangen av 2020. Produksjonsøkningen vil ikke kompenseres av økt elektrisitetsforbruk i Norge og Sverige fram mot 2035, i følge rapportene NVE og Energimyndighetene har lagt fram. Samtidig vil det heller ikke skje noen vesentlig utfasing av kraft. Dette innebærer en økning i kraftoverskuddet i de to land med dertil prispress såframnt ikke overføringskapasiteten til omkringliggende områder økes tilsvarende.

Usikkerheten mht. ny overføringskapasitet og mulige endringer i markedsprinsippene en vil møte i mottakerlandene gir lave forventninger til framtidig kraftpris. Dette rammer ikke bare elsertifikatberettiget produksjon, men all eksisterende kraftproduksjon.

Det er vesentlig at norske myndigheter etablerer en strategi for hvordan et framtidig kraftoverskudd skal anvendes for å sikre at ny fornybar kraft gir en samfunnsøkonomisk nytteverdi. Klare målsettinger fra myndighetene vil også redusere risikoen for investorer.

Kontrollstasjon 2015

Som nevnt over er det i dag en rekke ulikheter i rammevilkårene i Norge og Sverige som slår ugunstig ut for Norge. Det er derfor svært viktig at vilkårene innenfor den felles elsertifikatordningen ikke gir et land fordeler som kan hindre en kostnadseffektiv og energinøytral utbygging av ny fornybar kraft. Vi ber derfor om at eksisterende og eventuelt nye vilkår gjøres likeverdige innenfor ordningen.

Spesielt viktig er det å få lik behandling av muligheten for godkjenning av anlegg etter 31.12.2020. Helst bør den generelle muligheten i Sverige fjernes og erstattes av en felles overgangsordning for begge land der prosjekter som er planlagt ferdigstilt før 31.12.2020, men som av årsaker utenfor utbyggers kontroll (force majeure) ikke kommer i drift før etter 2020 likevel kan få elsertifikater gitt at de kommer i drift innen 31.12.2022. Sekundært bør Norge innføre samme ordning som Sverige.

Overskuddet av elsertifikater bør justeres ned tidligere

Deloppdrag 1: Teknisk justering av kvotekurven

NVE og Energimyndigheten har foretatt en grundig gjennomgang av prinsippene for en løpende justering av kvotekurvene for å ta hensyn til historiske avvik fra overgangsordningen og fra elsertifikatpliktig forbruk. Avviket foreslåes justert i løpet av påfølgende 4-årsperiode.

Vi er positive til at det foretas en løpende justering etter de samme prinsipper i begge land. Imidlertid mener vi at justeringene bør skje hyppigere enn det NVE foreslår. Dette for å minske faren for akkumulering av store over- eller underskudd av elsertifikat. En hyppigere rapportering av elsertifikatpliktig forbruk i Sverige, hvert kvartal som i Norge, vil også bidra til mindre usikkerhet i markedet.

Antall elsertifikater fra overgangsordningen i Sverige er stort og det er vesentlig for å minske usikkerheten i totalbalansen at antall elsertifikater som skal annulleres innen overgangsordningen beregnes så korrekt som mulig.

NVE og Energimyndigheten legger opp til en samlet balanse på ca. 9 TWh ved utgangen av 2019. Elsertifikatbalansen vil stige i 2014 og 2015 opp til ca. 17 TWh ved slutt 2015 i følge Energimyndighetenes rapport, Bilagor side 77. De foreslåtte kvotene vil etter vår mening redusere overskuddet for sakte til at det gir et relevant prissignal innen investeringsbeslutninger må foretas for å nå målet i 2020. Et høyere kvotekrav i 2016 og 2017 vil bedre dette. Vi vil foreslå at en legger mer av den svenske justeringen i 2016 og 2017. Eventuelt kan justeringen i Norge utsettes.

Beregningsrelevant mengde bør rapporteres hyppigere

Deloppdrag 2: Beregningsrelevant mengde elektrisk energi

Beregningsrelevant mengde elektrisk energi bør rapporteres slik det gjøres i Norge i begge land dvs. minst hvert kvartal. Prognoser for framtidig beregningsrelevant mengde bør oppdateres oftere enn til hver kontrollstasjon, eventuelt bør det vurderes å ha kontrollstasjoner hyppigere. Energimyndigheten foreslår at neste kontrollstasjon blir lagt tidligere enn 2019 slik at den kan få betydning for måloppnåelsen i 2020. Vi støtter et dette forslaget.

Ny felles database over prosjekter og redusert risiko

Deloppdrag 3: Perspektiver for tilgang av prosjekter under elsertifikatordningen

NVE og Energimyndigheten konkluderer med at det er tilstrekkelig med prosjekt til å nå målet på 26,4 TWh ny fornybar elproduksjon. Imidlertid påpekes en rekke faktorer som kan true måloppnåelsen i 2020. Vi deler dette synet og ber om at det spesielt arbeides med:

- En felles database over prosjekter i drift, under bygging, investeringsbeslutning tatt, gitt og søkt konsesjon for både Norge og Sverige.
- Å forbedre oversikten over hva som kreves for å gi produksjon nettilgang og arbeide aktivt for at nettilgang blir realisert innenfor akseptable kostnader. Det er av vesentlig betydning at sentralnettslinjen over Fosen blir realisert slik at Norge kan realisere sin del av produksjonsøkningen.
- At fristen for godkjenning av anlegg blir 31.12.2020 i begge land med overgangsordning ved force majeure, sekundært at Norge får samme vilkår som Sverige har nå. I løpet av den senere tid har finansinstitusjoner gitt klart uttrykk for at de ikke vil være med på finansiering av prosjekt med ferdigstillelse i 2020 på grunn av frykten for forsinkelser som utsetter oppstart til etter fristen den 31.12.2020.
- Avklaring av eventuelle utvidelser i elsertifikatordningen etter 2020 i forbindelse med kontrollstasjon 2015.

Fastsette TWh-kvoter i begge land

Deloppdrag 4: Utformingen av kvotekurven

Vi er positive til en lovfestelse av hvor mange TWh som skal annulleres og at det fastsettes prinsipper for hvordan volumet skal omregnes til prosentkvoter. Det ansees som en fordel at slik kvotefastsettelse skjer så hyppig som mulig for å hindre store akkumulerte over- eller underskudd i elsertifikatmarkedet. Det er viktig at en tilsvarende ordning også gjennomføres i Sverige.

Gebyr ved manglende annullering og opprettholdelse av elsertifikatplikten

Deloppdrag 5: Avgift for manglende annullering av elsertifikater

I og med at betaling av straffeavgift fritar aktøren for elsertifikatplikten vil manglende annullering forbedre elsertifikatbalansen hvilket kan øke usikkerheten i markedet. Energi Norge foreslår i sin høringsuttalelse en endring med innføring av et gebyr for manglende innlevering, men at aktøren ikke fritas for elsertifikatplikten for det manglende volum. Vi støtter en slik endring.

NTE, Sarepta og TEK ser fram til en konstruktiv prosess fram mot kontrollstasjon 2015 og bidrar gjerne med flere innspill og kommentarer i prosessen.

Med vennlig hilsen

NTE Energi AS

Kenneth Brandsås
Adm. direktør

Sarepta Energi AS

Trond Mellingsæter
Adm. dir.

TrønderEnergi Kraft AS

Tormod Eggen
Energidirektør